

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دانشگاه هنر اصفهان
دانشکده معماری و شهرسازی
گروه معماری

پایان نامه کارشناسی ارشد رشته معماری گرایش معماری

طراحی خانه در راستای ارتقاء خلاقیت کودک

اساتید راهنما:

دکتر عیسی حجت

دکتر مینو شفایی

پژوهشگر:

عاطفه کاردان

بهمن ماه ۱۳۹۱

اظهارنامه دانشجو:

موضوع پایان نامه : طراحی خانه در راستای ارتقاء خلاقیت کودک

اساتید راهنما: دکتر عیسی حجت، دکتر مینو شفایی

اینجانب عاطفه کارداندانشجوی دوره کارشناسی ارشد رشته معماریگرایش معماریدانشکده معماری و شهرسازی دانشگاه هنر اصفهانبه شماره دانشجویی۸۹۱۱۴۰۵۱۰۹گواهی می نمایم که تحقیقات ارائه شده در این پایان نامه توسط شخص اینجانب انجام شده و صحت و اصالت مطالب نگارش شده مورد تأیید می باشد و در موارد استفاده از کار دیگر محققان به مرجع مورد استفاده اشاره شده است. به علاوه گواهی می نمایم که مطالب مندرج در پایان نامه تاکنون برای دریافت هیچ نوع مدرک یا امتیازی توسط اینجانب یا فرد دیگری ارائه نشده است و در تدوین متن پایان نامه چارچوبمصوب دانشگاه هنر اصفهان را به طور کامل رعایت کرده ام.

امضاء دانشجو:

تاریخ:

کلیه حقوق مادی مترتب بر نتایج مطالعات، ابتکارات و نوآوری های ناشی از تحقیق، همچنین چاپ و تکثیر، نسخه برداری، ترجمه و اقتباس از این پایان نامه کارشناسی ارشد، برای دانشگاه هنر اصفهان محفوظ است.
نقل مطالب با ذکر منبع بلامانع است.

دانشگاه هنر اصفهان
دانشکده معماری و شهرسازی
گروه معماری

پایان نامه کارشناسی ارشد رشته معماری گرایش معماری آقای/خانم عاطفه کاردانا عنوان:
طراحی خانه در راستای ارتقاء خلاقیت کودک

ارایه شده به مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه به عنوان بخشی از فعالیتهای تحصیلی لازم برای درجهی کارشناسی ارشد که در تاریخ..... توسط هیأت داوران زیر بررسی و با نمره.....درجه..... به تصویب نهایی رسید

- ۱- استاد راهنمای اول پایان نامه آقای دکتر با مرتبه علمی امضا
- ۲- استاد راهنمای دوم پایان نامه خانم دکتر با مرتبه علمی امضا
- ۳- استاد داور داخل گروه آقای دکتر با مرتبه علمی امضا
- ۴- استاد داور خارج از گروه آقای دکتر با مرتبه علمی امضا

مهر و امضای مدیر گروه

سپاسگزاری:

با تشکر از اساتید ارجمند:

دکتر عیسی حجت

دکتر مینو شفایی

تقدیم به:

تقدیم به جان جهانیان ، گرمای قلوب مومنان ، عصاره وجود آدمیان ، سالار شهیدان مسین بن علی علیه السلام

تقدیم به فلف بر مقدش ، سید و آقایم ، نفس عالم وجود ، امام مومدان ، مهدی موعود علیه السلام

تقدیم به ولی نعمتم ، امام غریبان ، سلطان مظلومان و ضامن ایرانیان ، علی بن موسی علیه السلام

و

تقدیم به:

سفاوت بی پایان پدر

دست های پر عاطفه مادر

و شانه های همیشه استوار و مهربان علی

چکیده:

از مهمترین نیازهای هر جامعه، تعلیم و تربیت افراد یا استکباب آنها است که با تکامل و پویایی و یاد و تعقل خویش، خلاقانه بیندیشند و به جای وابستگی و استفاده از دستاوردهای دیگران، خود مولد دانش، فناوری و فرهنگ مناسب برای زندگی مستقر در عصر دانا بیابانند. یکی از ویژگی‌های انسان که پیوسته در آن مکتب‌پروری می‌تواند در پیشرفت فرد و جامعه موثر باشد خلاقیت است. از آنجا که بهترین زمان برای تربیت و شکوفایی استعدادها دور کودکی است، چگونگی پرورش و پرورش‌نیرویی خلاقیت در کودکان به عنوان یک نیاز به شرح در تمام مباحث ذیل گنجانده شده است.

بسیاری از تئوری‌ها و مدل‌ها بر مبنای خلاقیت بر رابطه کودک و خانواده تاکید دارند. از آنجا که بهترین رابطه کودک با افراد خانواده در خانه اتفاق می‌افتد این پژوهش بر آنست که با ارائه راهیافت‌هایی در طراحی خانه جهت ارتقاء خلاقیت کودکان گامی موثر در طراحی مناسب کالبد خانه بردارد.

بر اساس پژوهش انجام شده از جمله عوامل موثر در ارتقاء خلاقیت کودکان خیال‌پردازی، کنج‌کاوی، بازی و مشارکت می‌باشد که نتایج تحقیق نشان می‌دهد ارتباط فضاهای طراحی شده با طبیعت، طراحی فضاهای گرد هم آورنده و طراحی کنج در خانه می‌تواند در جهت ارتقاء عوامل فوق و در نتیجه پرورش خلاقیت موثر باشد. روش تحقیق کمی- کیفی بوده است و از روش‌های مستقیم از جمله مصاحبه و مشاهده و روش‌های غیرمستقیم جمع‌آوری اطلاعات از جمله مطالعات کتابخانه‌ای استفاده شده است. در آخر در این پژوهش سعی شده تا توجه به راهیافت‌هایی ارائه شده در خانه‌ای با این رویکرد طراحی گردد.

کلیدواژه‌ها: طراحی خانه، ارتقاء خلاقیت، کودک

38	۲-۲-۳-ب. اهمیت بازی در ارتقاء خلاقیت
40	۲-۲-۳-ج. تاثیر بازی بر رشد کودک
42	۲-۲-۳-د. انواع بازی
42	۲-۲-۳-ه. نقش سندر بازی کودک کان
43	۲-۲-۳-و. منطقه بندی فضای بازی کودک کان بر حسب انواع فعالیت
46	۲-۲-۴. مشارکت
48	فصل سوم: گزارش تحقیق
51	۳-۱- بخش اول: روش تحقیق
51	۳-۱-۱. روش‌های تحقیق در روانشناسی کودک
53	۳-۱-۲. فرضیه‌ها
54	۳-۱-۳. استخراج داده‌ها
55	۳-۲- بخش دوم: تجزیه و تحلیل
56	۳-۲-۱. رهیافت‌های ارتقاء خلاقیت کودک در طراحی خانه
59	۳-۲-۱-الف. ارتباط فضاهای طراحی شده در خانه با طبیعت
60	۳-۲-۱-ب. طراحی فضاهای برگرد هم‌آورد در خانه
61	۳-۲-۱-ج. طراحی کنجدر خانه
62	۳-۲-۲. قدم به قدم با کودک
63	۳-۲-۲-الف. بیدار شدن
75	۳-۲-۲-ب. غذا خوردن (صبحانه، نهار، شام)
76	۳-۲-۲-ج. خروج از خانه
81	۳-۲-۲-ج. خروج از خانه
83	۳-۲-۲-ه. انجام تکالیف
	۳-۲-۲-و. بازی کردن
	۳-۲-۲-ز. نقاشی کردن
	۳-۲-۲-ح. با خانواده بودن
	۳-۲-۲-ط. عصرانه
	۳-۲-۲-ی. خوابیدن
	۳-۲-۳. راهکارهای طراحی
	فصل چهارم: طراحی
	۴-۱- بخش اول: معرفی اقلیم اصفهان
	۴-۲- بخش دوم: معرفی سایت مورد نظر
	۴-۲- بخش دوم: مدارک طراحی

فهرست جدول‌ها

صفحه	عنوان
12	جدول (۲-۱) وضعیت روانی و کیفیت محیطی لازمباتوجه به بازه سنی
16	جدول (۲-۲) فعالیت‌های مربوط به دور هسنی ۳-۶ سالگی متناسب با ویژگی‌های رشد آنها
18	جدول (۲-۳) فعالیت‌های مربوط به دور هسنی ۷-۹ سالگی متناسب با ویژگی‌های رشد آنها
19	جدول (۲-۴) فعالیت‌های مربوط به دور هسنی ۱۰-۱۲ سالگی متناسب با ویژگی‌های رشد آنها
20	جدول (۲-۵) قابلیت بالقوه خلاقیت در کودکان
20	جدول (۲-۶) مراحل رشد از نظر آریکسون
41	جدول (۳-۱) هدف-محتوا
42	جدول (۳-۲) استخراج داده
78	جدول (۴-۱) بررسی یاد در فصول مختلف

فهرست شکل ها

صفحه	عنوان
23	شکل (۲-۱) هرمنیازهای انسانانازدیدگاهآبراهامماز لو
۷۶	شکل (۴-۱) گرمترینروزسالدراصفهان
۷۷	شکل (۴-۲) سردترینروزسالدراصفهان
۷۷	شکل (۴-۳) سردترینروزسالدراصفهان
۷۸	شکل (۴-۴) تحلیل‌ب‌اد
۷۹	شکل (۴-۵) نمودارسایکرومتریک
۷۹	شکل (۴-۶) راهکارهایطراحییاتوجهیهاقلیماصفهان
۸۰	شکل (۴-۷) سیستمتهویه‌طبیعیدرشب
۸۰	شکل (۴-۸) سیستمتهویه‌طبیعیدرشب
80	شکل (۴-۹) نمودارسایکرومتریک

فهرست نقشه ها

صفحه	عنوان
۸۷	نقشه (۴-۱) پلان طبقه همکف
۸۸	نقشه (۴-۲) پلان طبقه اول
۸۹	نقشه (۴-۳) پلان طبقه دوم
۹۰	نقشه (۴-۴) دید به خانه ویلایی
۱۰۱	نقشه (۴-۵) دید به خانه دوپلکس
۱۰۲	نقشه (۴-۶) دید به خانه دوپلکس
۱۰۴	نقشه (۴-۷) دید به خانه آپارتمانی
۱۰۶	نقشه (۴-۸) دید به خانه متراژ پایین تک خوابه

فهرست عکس‌ها

صفحه	عنوان
44	عکس (۳-۱) ارتباط با طبیعت با عتبار تقاء کنجکاویدر کود کمیگردد.
44	عکس (۳-۲) ارتباط با طبیعت با عتبار تقاء خیالپردازیدر کود کمیگردد.
44	عکس (۳-۳) ارتباط با طبیعت زمینه ای برای بازی کودک فراهم می آورد.
45	عکس (۳-۴) کشف بازی توسط کودک مثل بازی با سایه ها
45	عکس (۳-۵) کشف بازی توسط کودک مثل بازی با آب
46	عکس (۳-۶) طبیعت بستر مناسبی برای مشغول کردن کودک در فضایی مملو از عناصر طبیعی است.
47	عکس (۳-۷) مشارکت اعضای خانواده باعث ارتقاء خلاقیت می گردد.
47	عکس (۳-۸) قرارگیری فضای گردهم آورنده در قلب خانه
47	عکس (۳-۹) قرارگیری فضای گردهم آورنده در انتهای مسیر
48	عکس (۳-۱۰) موقعیت پیشنهادی قرارگیری فضای گردهم آورنده
49	عکس (۳-۱۱) طراحی کنج موجب ارتقاء بازی کودکان می گردد.
50	عکس (۳-۱۲) طراحی محیطی قابل ساخت و تغییر
50	عکس (۳-۱۳) طراحی کنج موجب ارتقاء کنجکاو می گردد.
51	عکس (۳-۱۴) طراحی کنج موجب ارتقاء بازی می گردد.
52	عکس (۳-۱۵) طراحی کنج در خانه
53	عکس (۳-۱۶) بیدار شدن از طریق حس لامسه
54	عکس (۳-۱۷) مکان متغییر برای بیدار شدن
55	عکس (۳-۱۸) صبحانه خوردن در کنار اعضای خانواده
55	عکس (۳-۱۹) تماشای مراحل تولید غذا و درک پدیده ها
56	عکس (۳-۲۰) طراحی مفصل خروجی
57	تصویر (۳-۲۱) طراحی ورودی منزل
57	عکس (۳-۲۲) آزادی انتخاب برای انجام فعالیت ها
58	عکس (۳-۲۳) بازی های فردی در مکان های دنج خانه
58	عکس (۳-۲۴) بازی تئاتر
59	عکس (۳-۲۵) ایجاد قابلیت در فضا به منظور انجام انواع بازی ها
59	عکس (۳-۲۶) ایجاد قابلیت در فضا به منظور انجام انواع بازی ها، مقطع
59	عکس (۳-۲۷) امکان انجام بازی های جسمی
59	عکس (۳-۲۸) پیش بینی فضایی برای انجام بازی های ساخت و سازی
60	

61	عکس (۳-۲۹) پیش بینی فضایی برای انجام بازی با عناصر طبیعی
62	عکس (۳-۳۰) قرارگیری فضای بازی با عناصر طبیعی
63	عکس (۳-۳۱) قرارگیری فضای بازی با عناصر طبیعی
63	عکس (۳-۳۲) قرارگیری فضای بازی با عناصر طبیعی
63	عکس (۳-۳۳) پیش بینی فضایی برای انجام نقاشی
64	عکس (۳-۳۴) مشارکت مادر و کودک
64	عکس (۳-۳۵) امکان نظارت مادر بر فرزند در برخی از فضاها
64	عکس (۳-۳۶) امکان تخیل در پایان روز
65	عکس (۳-۳۷) حضور طبیعت در خانه
65	عکس (۳-۳۸) عدم حضور طبیعت در خانه
65	عکس (۳-۳۹) سازمان دهی ارتباطات از حیاط
66	عکس (۳-۴۰) جداسازی مدخل ورودی از حیاط
66	عکس (۳-۴۱) تداوم فضای باز و بسته
66	عکس (۳-۴۲) طراحی فضاهای نیمه باز متنوع
67	عکس (۳-۴۳) طراحی فضاهای نیمه باز متنوع
67	عکس (۳-۴۴) طراحی فضاهای نیمه باز متنوع
67	عکس (۳-۴۵) امکان انجام عملکردهای متنوع
68	عکس (۳-۴۶) امکان انجام عملکردهای متنوع
68	عکس (۳-۴۷) امکان انجام عملکردهای متنوع
68	عکس (۳-۴۸) ایجاد حوزه حرکتی متنوع در خانه
68	عکس (۳-۴۹) ایجاد حوزه حرکتی متنوع در خانه
69	عکس (۳-۵۰) امکان تجربه فضاهای متنوع و درک کیفیت های محیطی مختلف
69	عکس (۳-۵۱) محصور کردن کودک در فضا
70	عکس (۳-۵۲) ایجاد فضاهای متنوع برای بازیهای مختلف کودک
70	عکس (۳-۵۳) ایجاد فضاهای متنوع برای بازیهای مختلف کودک
70	عکس (۳-۵۴) امکان تغییر و تحول در محیط
70	عکس (۳-۵۵) در نظر گیر یفضاهای مختلف برای یک فعالیت
70	عکس (۳-۵۶) در نظر گیر یفضاهای مختلف برای یک فعالیت
71	عکس (۳-۵۷) در نظر گیر یفضاهای مختلف برای یک فعالیت
71	عکس (۳-۵۸) رفع نیازهای نور و تهویه توسط عناصر طبیعی

- 71 عکس (۳-۵۹) مکانیبرای جمع شدن کودک کاندرا طرافخانه
- 72 عکس (۳-۶۰) امکان تجربه عناصر طبیعی در فضاها یا باز طراحی شده برای کودک
- 72 عکس (۳-۶۱) طراحی فضای گردهم آورنده
- 72 عکس (۳-۶۲) قابلیت های متفاوت فضای گردهم آورنده
- 73 عکس (۳-۶۳) قابلیت های متفاوت فضای گردهم آورنده
- 73 عکس (۳-۶۴) قابلیت های متفاوت فضای گردهم آورنده
- 73 عکس (۳-۶۵) مکان هایی برای انبار وسایل بازیافتی به منظور کشف بازی توسط کودک
- 74 عکس (۳-۶۶) مکان هایی برای انبار وسایل بازیافتی به منظور کشف بازی توسط کودک
- 74 عکس (۳-۶۷) مکان هایی برای انبار وسایل بازیافتی به منظور کشف بازی توسط کودک
- 76 عکس (۳-۶۸) طراحی قسمت های بازیافتی در مقیاس کودکانه
- 80 عکس (۳-۶۹) طراحی کنج
- 81 عکس (۳-۷۰) طراحی کمد
- 82 عکس (۳-۷۱) طراحی زیرپله
- 82 عکس (۳-۷۲) طراحی ارتفاع متفاوت سطوح
- 82 عکس (۳-۷۳) طراحی ارتفاع متفاوت سطوح
- 84 عکس (۳-۷۴) باز شوی کف پنجره وسیع
- 84 عکس (۳-۷۵) باز شودر سطح بالاتر از قد کودک
- عکس (۳-۷۶) طراحی فضاهای بازی کودک در کنار فضاهای حضور مادر
- عکس (۳-۷۷) فضاهایی به منظور پاسخ گویی به انواع بازی ها
- عکس (۳-۷۸) امکان تغییر در فضا
- عکس (۳-۷۹) تقسیم بندی فضای حیاط به دو قسمت سر پوشیده و سرباز
- عکس (۳-۸۰) طراحی فضای در لایه های مختلف
- عکس (۴-۱) موقعیت ناصفهان در نقشه
- عکس (۴-۲) سرمایه گذاری تبخیری مستقیم عکس
- عکس (۴-۳) قرار گیری سایت
- عکس (۴-۴) نور گیری سایت
- عکس (۴-۵) باد غالب سایت
- عکس (۴-۶) دسترس پذیری سایت
- عکس (۴-۷) دسترس پذیری سایت

عکس (۴-۸) استفاده از فضاها یطرا حیشده در دور انسنیم مختلف

عکس (۴-۹) استفاده از فضاها یطرا حیشده در دور انسنیم مختلف

پیشگفتار:

رساله حاضر شامل چهار فصل می باشد. فصل اول کلیات تحقیق نام دارد که تلاش می شود در این فصل به اجزاء پایان نامه به طور کلی اشاره شود. اینارکان در واقع، ایجاد کنند هقلمرو چشم انداز بهستند که محتوای این پایان نامه چیست. این فصل شامل بیان مسئله، اهمیت و ضرورت موضوع پژوهش، اهداف پژوهش، چارچوب نظری پژوهش، روش و قلمرو مکانی پژوهش می باشد. فصل دوم ادبیات موضوع نام دارد. این فصل دارای دو بخش است که بخش اول مبانی نظری پژوهش بوده و به توضیح کلید واژه ها و مفاهیم اصلی این پژوهش پرداخته است و در مورد خلاقیت، کودک، خانه و تاثیر محیط فیزیکی بر خلاقیت توضیح مفصلی بیان شده است. بخش دوم عوامل موثر بر ارتقاء خلاقیت ذکر شده و از میان این عوامل، چهار عامل خیال پردازی، کنجکاوی، بازی و مشارکت انتخاب گردیده است. سپس به بیان تعاریفی از هر کدام و اهمیت آنها در ارتقاء خلاقیت پرداخته شده است.

فصل سوم گزارش تحقیق نام دارد. این فصل از سه بخش تشکیل شده است. فصل اول به بیان روش تحقیق حاضر پرداخته، فرضیه ها مطرح گردیده و روش تدوین پرسشنامه و انجام مصاحبه توضیح داده شده است. بخش دوم تجزیه و تحلیل نتایج حاصل از پرسشنامه ها می باشد که در آن هر یک از فرضیه ها ارائه و اثبات گردیده است. سپس قسمتی تحت عنوان قدم به قدم با کودک ارائه شده است. در این قسمت تمام فعالیت های کودک از بیدار شدن، صبحانه خوردن، بازی، انجام تکالیف و... تا خوابیدن مورد بررسی قرار گرفته و پیشنهادهای جهت ارتقاء خلاقیت در فضاهای انجام این عملیات ارائه گردیده است. در نهایت در بخش سوم این فصل رهیافت های حاصل از این پژوهش جهت طراحی خانه مطرح شده است.

فصل چهارم فصل طراحی است. این فصل نیز از سه بخش تشکیل شده است. بخش اول به معرفی اقلیم اصفهان پرداخته، بخش دوم سایت مورد نظر معرفی شده و در بخش سوم مدارک طراحی ارائه گردیده است.

فصل اول

کلیات تحقیق

